

Fülöp Elza A Zsidó Kórházban

Ezen a képen a "Sebestyén Dávid és Neje" Zsidó Közkórház ápolottjai között vagyok lefényképezve, ahol asszisztensként dolgoztam 1940-től. A kórházat Sebestyén Dávid, anyai nagyapám fivére alapította, aki nagyon gazdag ember volt. Az orvosok mind zsidók voltak, de a segédszemélyzet -- a szakács, a takarítónők -- keresztények, az ápolónők között is néhányan. A zsidó orvosokat nem vették be az állami klinikákra, hozzánk jöttek. Ugyanúgy, a zsidó orvostanhallgatók is a Zsidó Kórházba jöttek gyakorlatra, nem fogadták be őket az állami kórházakba. A páciensek tekintetében nem volt megkülönböztetés, keresztényeket is elfogadtak. Az igazgató a nagybátyám unokájának a férje volt, azaz az igazgató felesége az unokatestvérem volt. De én nem árultam el ezt az igazgatónak, azt akartam, hogy a képességeim szerint értékeljenek, nem pedig a családi kapcsolataim alapján. Megvolt a büszkeségem. Később, évek múlva elárultam az igazgatónak, aki meglepődött, hogy nem éltem ezzel a családi kapcsolattal. És úgy dolgoztam, igyekeztem megfelelni a munkahely elvárásainak, tanultam és ez sikerült. Az egyik legjobb alkalmazottként tartottak számon.

Az vezetett erre a pályaválasztásra, hogy szerettem a betegeket. Az eredmények mindig látványosak voltak. Mert a betegek nagyon ragaszkodtak hozzám, tehát lelki kapcsolat jött létre közöttünk és a betegek között, és legtöbb esetben pszichoterápiát végeztem. Így foglalkoztam ezzel a hivatással, ami nagyon közel állt hozzám, és nem kötelességből végeztem ezt, hanem jószántamból. Így a foglalkozásom élvezetté vált, nem teherré. Nem nyolc, hanem tizenkét órát dolgoztunk. Huszonnégy órából tizenkettőt, és hetente egy alkalommal volt egy szabad félnapunk. De számomra ez nem tűnt nehéznek, mert a kórház a második otthonom volt.

1940-től 1944-ig ott dolgoztam, de már kezdődött a faji üldöztetés, és 1944 elején már megjelentek bizonyos törvények [lásd: zsidótörvények Magyarországon], ahol minket, zsidókat, sarokba szorítottak, megvonták bizonyos szabadságainkat: Ezek a törvények kezdtek elválasztani bennünket az ország lakosságától, már nem magyar állampolgárok voltunk, hanem zsidók -- mert ez Észak-Erdély elfoglalása idején volt [lásd: második bécsi döntés]. Arra köteleztek, hogy sárga csillagot viseljünk [lásd: sárga csillag Magyarországon], hogy megkülönböztessenek a többségi lakosságtól. Fehér köpenyt hordtunk, így jártunk az utcán is, egy nagy [vörös] kereszttel és egy sárga csillaggal, hogy megkülönböztessenek, hogy látható legyen, kik a zsidók. Az egész zsidó lakosságot sárga csillag viselésére kötelezték.

A magyar korszakban a kórházunkat a MÁV vette át, és továbbra is ehhez a kórházhoz tartoztunk. A gondnok, ő sem él már szegény, nagyon rendes ember volt, egyszerű, család nélküli ember, ha jól tudom. Minket már áthelyeztek, de még vagy härman-négyen, adminisztratív személyzet, ott maradtak, hogy segítsék ezt az adminisztrátort, aki annyira emberi volt, hogy utasítást adott, hogy ezeket az embereket úgy kezeljék, mint a többi alkalmazottat. Mi, sajnos, a senkiéi voltunk. Ha jött egy ellenőrzés, a szakhatóság, senki se kérdezett semmit. Tehát elég nehéz élet volt, de azokhoz képest, akik többet szenvedtek, mégis valamennyire megkíméltek.

Volt a magyar rendőrségen egy rendőrorvos, Konczwaldnak hívták [Konczwald Tibor Kolozsvár tisztí főorvosa volt a háború idején. -- A szerk.]. Ez egy rendkívüli ember volt. Mi, az egész áthelyezett személyzet ennek az orvosnak a parancsnoksága alatt voltunk. Köztünk volt három orvos is, idősebb férfiak, a többi zsidó orvost elvitték munkaszolgálatra. Ez a rendőrségen alkalmazott orvos annyira emberséges volt, hogy ez ma is ritka lenne. Az csoda, ami velünk történt. Mi néhányan -- vagy húsz személy --, akik maradtunk [a kórház személyzetéből], ennek az orvosnak köszönhetően maradtunk, aki nem hunyhatott szemet ezek fölött az embertelenségek fölött. Bár köteles volt szemmel tartani bennünket, és átadni a hatóságoknak, akik a zsidókat gettóba vitték, amikor rájuk kerül a sor. Ez az orvos a magyar rendőrségről, akinek szigorúnak kellett volna lennie, és pokollá tennie minden napunkat, ez az ember megmentett. Küldött egy jelentést a Belügyminisztériumba, hogy szállíthatatlan betegek vannak, és a kórház jelenlegi személyzete, a keresztény, magyar személyzet nem elegendő, és a minisztérium rendelkezzen úgy, hogy tartsanak ott bennünket [a zsidó személyzetet], ebben a szigorú rendszerben, mint a munkaszolgálatban. Így maradtam életben a felszabadulásig. Persze hogy nem volt könnyű. Köteleztek a vörös kereszt mellett a sárga csillag viselésére, és köpenyben jártunk a városban.